

УДОСКОНАЛЕННЯ АНТРОПОМЕТРИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ ПРОЦЕСУ ПРОЕКТУВАННЯ ОДЯГУ В СТИЛІ «УНІСЕКС»

У статті приведені результати досліджень антропометричного забезпечення процесу проектування одягу в стилі «унісекс». Встановлено відповідність типових чоловічих та жіночих фігур міжнародній літерній системі позначення розмірів. Визначені базові фігури для проектування одягу «унісекс».

Ключові слова: одяг «унісекс», розмір, типова фігура.

The article presents the results of research of anthropometric support of the design process of "unisex" clothes. The conformity of typical male and female body types to the international size labeling system was established. The basic body types for designing "unisex" clothes were defined.

Key words: unisex clothing, size, body type.

Більшість модних напрямів, пропонуючи споживачам певні предмети гардероба і аксесуари, роблять, як правило, акцент на статевій приналежності суб'єктів. Тобто, якщо одяг призначений для дами, то це неодмінно каблучки, біжутерія, спідниці, рюші, гіпюр – якщо для джентльмена – то брюки, джинси, шкіра, кросівки, наручні годинники та інші чоловічі атрибути. Модні течії диктують чітке розмежування статей, але це не стосується стилю в одязі унісекс. Він слугує, якраз-таки, навпаки, ланкою, що об'єднує жінок і чоловіків. Особливий інтерес цей стиль представляє для тих, хто любить експериментувати і знаходиться в постійних пошуках себе.

Розквіт стилю унісекс припав на 90-і рр. ХХ століття. На світову сцену моди зійшла модель андрогенного виду Кейт Мосс, яка своєю майбутньою популярністю цілком і повністю зобов'язана дизайнеру Кельвінові Кляйну. Кейт продемонструвала публіці нову колекцію відомого модельєра: одяг для підлітків або тинейджерів. Головними елементами даної лінії предметів гардероба були світлі костюми, мішкуваті светри, джинси з широким штанинами. Остаточно сформувалася модна тема «третьої статі» в 90-х, набуваючи все більшої популярності серед молоді, завдяки демократичності та універсальності. Жінки відстояли своє право бути сильними, самодостатніми і незалежними, а чоловікам стало дозволено проявляти слабкість, кокетство. В результаті чоловіки стали носити прилеглі, прозорі сорочки і футболки, відпускати волосся нижче плечей, взагалі стежити за модою і намагатися всіляко виділитися з натовпу. Жінки, навпаки, зайнялися активною діловою діяльністю і одягнулися в зручні джинси і пом'яті футболки, костюми брюк і чоловічі сорочки, просторі штани і черевики на низькому каблуці, не витрачаючи час на макіяж.

Узагальнюючи відомості про стиль «унісекс» можна виділити наступні його риси:

1) універсальність: гардероб стилю унісекс підходить так само як чоловікові, так і жінці. Це можуть бути джинси, сорочки, водолазки, футболки, об'ємні в'язані светри, джинсові комбінезони;

2) комфорт: завдяки об'ємним формам такий одяг настільки зручний, що про нього зовсім можна забути;

3) сучасність: дозволяє відчувати себе «в ногу» зі світовими тенденціями розвитку суспільства;

4) виразність: не зважаючи на відсутність різких акцентів стиль «унісекс» чітко відокремлюється та дозволяє виразити свою індивідуальність;

5) природність: даний стиль також припускає мінімальну наявність косметики на обличчі дівчини. Її потрібно рівно стільки, щоб виглядати доглянутою. Так, пані можуть без

проблем бути собою, при цьому залишаючись природно красивими. Також це підійде людям, які не люблять виділятися з натовпу;

б) рівність: що значить «унісекс»? – це рівність у всьому. І це стосується не лише одягу, а й аксесуарів, і парфумерії.

Сьогодні стиль «унісекс» залишається актуальним для багатьох людей, незалежно від статевої приналежності, хоча і не має вже тієї шаленої популярності, яка була притаманна йому в 90-х. Темп сучасного життя дуже швидкий, тому в одязі на перше місце виходять практичність і комфорт, а отже, неможливо обійтися без широких джемперів, піджаків, сорочок та інших універсальних предметів гардеробу. Реагуючи на попит споживчого ринку, швейні підприємства все частіше залучають до асортименту своєї продукції виробу в стилі «унісекс», тісно стикаючись при цьому з проблемами, пов'язаними з відсутністю інформаційного забезпечення для проектування універсального одягу.

Відомо, що масове промислове виробництво швейних виробів можливе лише за умови їх виготовлення на визначене, обмежене число типових фігур. В якості провідних розмірних ознак, що характеризують типові фігури, у швейному виробництві прийняті тотальні ознаки довжина тіла (зріст) і обхват грудей третій. Проте дві провідні ознаки не забезпечують достатню задоволеність населення, оскільки при постійному (фіксованому) значенні обхвату грудей спостерігається велика незалежна мінливість обхватів талії і стегон, не дивлячись на високий ступінь кореляції їх з обхватом грудей. Обхват талії і обхват стегон з урахуванням виступу живота найкращим чином відображають вікову мінливість фігур дорослого населення, тому вони також були виділені як провідні ознаки, що характеризують тип дорослої людини за повнотою. Послідовне написання провідних розмірних ознак тіла людини (P – Oг3 – Oc або Ot) складається в торгівельне маркування виробу (зріст – розмір – повнота) виробу [1].

Найбільш цікавим та складним є суміщення розмірних параметрів типових фігур різних країн. Незалежно від рекомендацій міжнародної організації зі стандартизації, товари на експорт виготовляються відповідно до розмірної типології країни-виробника. Для спрощення процедури визначення розміру споживачем сучасне маркування одягу передбачає зазначення на ярлику виробу суміщення розмірів тих країн, куди можливий експорт цього товару або просто для туристів країни. Кількість країн на етикетці можлива різна: від 4 до 12 [2].

Найбільш універсальною на сьогоднішній день вважається міжнародна система маркування літерними позначками: XS – extra small, S – small, M – medium, L – large, XL – extra large.

Для вирішення поставлених завдань проаналізовано міжнародні системи маркування та встановлено відповідність провідних розмірних ознак міжнародній літерній системі маркування (таблиця 1) [3,4,5].

Таблиця 1

Відповідність провідних розмірних ознак жіночих фігур міжнародній літерній системі маркування одягу

Маркування		XS	S	M	L	XL
Країна						
Україна (UA)	Oг3	80	84-88	92-96	100-104	108
	Oт	63-67	68-72	73-77	78-82	83-87
	Oб	88	92	96	100	104
Німеччина (GR)	Oг3	80	84	88	92	96
	Oт	64	66	70	74	78
	Oб	87,5	91	94,5	98	1-2
Франція (FR)	Oг3	80	83,5	87,5	91,5	95,5
	Oт	58	66	69,5	73,5	77,5
	Oб	86	91	94,5	98	101,5

Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації

Англія (UK)	Ог3	80	84-86,5	91,5-101,5	106,5	108
	От	58,5	63,5-66	71-81	86,5	91
	Об	85	89-93	97-107	112	117
Італія (IT)	Ог3	80-84	88-92	96	100	104
	От	60	64	68	72	76
	Об	84	88	92	96	100
США (US)	Ог3	81,3-83,8	86,4-89	91,4-95,2	99,1	102,9
	От	61-63,5	86,4-89	71,1-74,9	78,7	82,6
	Об	86,4-92,7	66-68,5	97,8-101,2	105,4	109,2

Для розробки шкали розмірів «унісекс» виконано суміщення провідних розмірних ознак чоловічих та жіночих фігур відповідно до міжнародної літерної системи маркування одягу (таблиця 2).

Таблиця 2

Суміщення розмірів чоловічих та жіночих фігур

Міжнародне маркування		XS	S	M	L	XL
♀	Ог3	76-80	84-88	92-96	100-104	108-116
	От	60-64	68-72	76-80	84-88	94-100
	Об	84-88	92-96	100-104	108-112	117-122
♂	Ог3	80-84	88-92	96-100	104-108	112-116
	От	72-76	76-82	86-90	94-98	104-108
	Об	86-90	94-98	102-106	110-114	118

В результаті аналізу даних приведеної вище таблиці визначено фігури, які можна вважати базовими для шкали унісекс (таблиця 3).

Таблиця 3

Базові фігури для шкали унісекс

Індивідуальні обміри	XS	S	M	L	XL
Обхват грудей	80	88	96	104	112

Іншим важливим завданням промислового виробництва є розмноження лекал в межах заданої в замовлення розмірної сітки. Для одягу «унісекс» це досить проблематично, оскільки відсутні дані щодо міжрозмірних інтервалів для фігур унісекс, значення яких лежать в основі процесу градації.

Для виконання розмноження лекал у відповідності з розмірним рядом, вказаним у замовленні, на практиці зазвичай використовують розрахунково-пропорційний метод в поєднанні з використанням типових схем градації.

Типові схеми градації – це зображення деталей конструкції з нанесеними вихідними лініями і вихідними точками градації, а також із зазначенням напрямлень і величин міжрозмірних і міжростових приростів у відповідних конструктивних точках. Типові схеми градації лекал розробляються для плечових і поясних виробів стосовно їх типовому крою.

Для розробки типових схем градації однією з важливих умов є врахування інтервалу байдужості – проміжку, усередині якого різниця між розмірами виробів не має значення для споживачів.

Величина інтервалу байдужості по зростанню залежить від виду одягу, його призначення, та матеріалу, що використовується для його виготовлення. З метою конструювання верхнього одягу інтервал байдужості може бути прийнятий 4 см у відповідності з міжрозмірним інтервалом, чи збільшений до 6 см. Для конструювання чоловічих і дитячих сорочок він розширений до 10 см, а для білизняних трикотажних виробів

– до 12 см. Міжростова різниця по довжині рукава (довгого) встановлюється для всіх видів одягу однаковою, рівною 2 см [2].

В результаті досліджень були встановлені типові жіночі та чоловічі фігури, які можна вважати базовими для встановлення відповідності міжнародної та стандартної класифікацій (таблиця 2), а також визначені розмірні ознаки, необхідні для розрахунку типових схем градації плечового виробу унісекс (таблиця 4).

Таблиця 4

Розмірні ознаки, необхідні для розрахунку типових схем градації плечового виробу «унісекс»

№	Найменування конструктивної ділянки	Розрахункова формула
1	Ширина пілочки на рівні пройми	$(Cг3+Пг)/2$
2	Ширина пілочки в найвужчому місці	$Шг1+Пшг$
3	Ширина по лінії талії	$Ст+Пт$
4	Ширина по лінії стегон	$Сб+Пс$
5	Довжина лінії плеча	$Шп+Пшп$
6	Ширина рукава	$(Op+Пop)/2$
7	Ширина спинки в найвужчому місці	$Шс+Пс$
8	Ширина рукава по лінії низу	$Оз+Поз$

Отже, в результаті проведених досліджень досягнуто наступних результатів:

- проаналізовано асортимент одягу «унісекс» та визначено його характерні риси;
- досліджено типологію фігур для проектування одягу «унісекс» та розроблено таблицю суміщення типових фігур різних країн;
- запропоновано базові фігури для проектування одягу «унісекс»;
- складено перелік розмірних ознак для розробки схем градації плечового одягу «унісекс».

Наступним етапом досліджень стане визначення міжрозмірних інтервалів для зазначених в таблиці 3 розмірних ознак та встановлення величин приростів градації.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Техника кроя [Текст] : сборник журнала "Ателье 2004" / Мюллер М. и сын. – М. : Эдипресс-Конлига, 2005. – 167 с.
2. Справочник по конструированию одежды [Текст] : справочное издание / В. М. Медведков, Л. П. Боронина, Т. Ф. Дурыгина ; ред. П. П. Кокеткин. – М. : Легкая и пищевая промышленность, 1982. – 311 с.
3. Цимбал Т. В. Антропометрична стандартизація проектування одягу: Монографія. – К.: КНУТД, 2004. – 148 с.
4. Английский метод конструирования и моделирования. Женская одежда [Текст] / У. Алдрич. – М. : Эдипресс-Конлига, 2008. – 208 с.
5. BSI, 2004. BS EN 13402-3:2004, Size Designation of Clothes – Part 3: Measurements and Intervals.